

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

[07.101]

II семестр, 1,2 рік

Факультет міжнародних відносин

Кафедра історії ім. проф. М.П. Ковальського

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Освітньо-професійні програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями: 033 Філософія, 034 Культурологія

Кредити та кількість годин:	<p><u>Денна форма навчання:</u> 3 ECTS; 90 години: 26 год. лекційних, 10 год. практичних та 52 год. самостійна робота; екзамен (ОПП "Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська"); 3 ECTS; 90 години: 22 год. лекційних, 22 год. практичних та 44 год. самостійна робота; екзамен (ОПП "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа").</p> <p><u>Заочна форма навчання:</u> 3 ECTS; 90 години: 6 год. лекційних, 2 год. практичних та 82 самостійна робота; залік (ОПП "Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська").</p>
Статус дисципліни:	Обов'язкова
Мова навчання:	Українська
Форма навчання:	очна (денна), заочна

I. Опис навчальної дисципліни.

Курс «Історія України» спрямований на одну з ключових проблем українського минулого – формуванню й розвитку української державності в контексті світової та європейської історії. Приділено увагу історії народів, що в різний час мешкали на теренах сучасної України і творили її цивілізаційний поступ. Представлено сучасні розуміння про шляхи еволюції людських спільнот на сучасних українських землях. Важливим є погляд на східнослов'янські цивілізації у світлі творення міцного політичного об'єднання – Київської Русі. З цього часу і до наших днів з певними тривалими перервами тривав державотворчий процес. Відображено новітній рівень розвитку національної історичної науки.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета – формування стійкої системи знань про основні тенденції та напрямки розвитку українських земель, набуття практичних навичок та вмій системного розгляду минулого нашої держави.

Дисципліна на своїй меті має сформувати нижчезазначені загальні компетентності:

- Здатність відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства.

- Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян;
- Використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України, (знання конституційних прав і обов'язків);
- Уміння налагоджувати міжособистісні відносини;
- Досвід соціальної взаємодії у процесі навчальної і професійної діяльності; - Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- Здатність до абстрактного, аналітичного та критичного мислення, здатність бути критичним та самокритичним;
- Здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмово;
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; - Здатність учитись та оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати, моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу і суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види і форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- Орієнтація на якість.

III. Результати навчання

За результатами навчання студенти зможуть:

- розуміти основні тенденції перебігу історичного процесу на українських землях;
- ознайомитися з основними проблемами історії України;
- оволодіти практичними навичками роботи з джерелами та літературою; - засвоїти основні події та факти минулого України у зв'язку з європейським історичним процесом;
- аналізувати процеси становлення та розвитку української держави, формування українського народу та його взаємини з сусідами;
- орієнтуватися в теоретично-практичних засадах сучасного бачення історії України.

Окрім того, здобувачі вищої освіти отримують такі програмні результати навчання: -

- Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів;
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема й фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;
- Організовувати процес свого навчання й самоосвіти;
- Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. - Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1	Давньоруська держава

2	Галицько-Волинська держава.
3	Українські землі в складі Великого князівства Литовського і Речі Посполитої.
4	Українська церква і перше культурно-національне Відродження.
5	Українська козацька держава.
6	Українські землі в XVIII ст.
7	Соціально-економічний розвиток і політичне становище укр. земель у XIX ст.
8	Національно-визвольні змагання 1917 – 1921 рр.
9	Українські землі в міжвоєнний період.
10	Україна в Другій світовій війні
11	Україна в повоєнний період.
12	Розбудова незалежної держави.
13	МК

V. Порядок оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Контрольні заходи	Вимоги до форми контролю	Оцінювання
---------------------	-------------------	--------------------------	------------

<ul style="list-style-type: none"> - розуміти основні тенденції перебігу історичного процесу на українських землях; - ознайомитися з основними проблемами історії України; - засвоїти основні події та факти минулого України у зв'язку з європейським історичним процесом; - аналізувати процеси 	Практичні заняття	Усні відповіді на питання від викладача і один одного; виконання тестових завдань.	6 б. х 9=54 б. (Пс 11, Інс-11) 7,5х4=30 б. (А-2)
---	-------------------	--	---

3

становлення та розвитку української держави, формування українського народу та його взаємини з сусідами;

- орієнтуватися в теоретично практичних засадах сучасного бачення історії України.

<p>Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема й фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, зокрема навчитися формувати власну точку зору у вигляді наукового тексту, аргументувати і підтверджувати її цитатами з джерел. Показати знання з матеріалів курсу.</p>	Написання есе (Пс-11, Інс-11) / модуль та індивідуальне завдання (А 2)	Обсяг 3000-5000 слів, наявність вступу і висновків./ Письмове тестування / Письмова робота/ подкаст ¹	6 б. (Пс-11, Інс 11) 15 б.+15 б. (А-2)
Показати знання з курсу	Екзамен	Письмова форма: розширені питання, тести	40 б.

¹ Проміжний контроль проходить у формі індивідуального науково-дослідного завдання (перегляд одного із запропонованих фільмів, перелік знаходиться в Moodle) або створення англomовного подкасту /ролика з історії України в період незалежності (5-7 хвилин).

Під час виконання завдання студенти мають продемонструвати навички наукової роботи, вміння працювати з джерелами та науковою літературою, характеризувати та аналізувати окремі запропоновані аспекти історії України, дотримуватися чіткої структури композиції тексту (вступна частина, основна частина, висновки, список використаних джерел). Крім того, необхідно із тематики фільму укласти термінологічний словник (10 термінів), хронологічну таблицю (мінімум 15 дат), подати власне враження від фільму. Бонусні бали можна отримати, якщо буде знайдено факти історичної невідповідності.

Технічні вимоги: текст 14 шрифт, 1,5 інтервал, Times New Roman, обсяг 5-6 ст. формату А4. Текст має містити покликання на використані джерела та літературу, що подаються наприкінці роботи і оформляються згідно діючого бібліографічного стандарту. Робота має носити самостійний, оригінальний характер.

4

Сума 100 б.

0VI. Рекомендована література

Основна

1. 25 років незалежності: нариси історії творення нації та держави / Відп. ред. В. Смолій. Київ: Ніка-Центр, 2016. 796 с. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-521-686-5/978-966-521-686-5.pdf>
2. Баран В. Україна: новітня історія (1945 – 1991 рр.). Львів, 2003.
3. Беркгоф К. Жнива розпачу. Життя і смерть в Україні під нацистською владою. Київ: Вид-во Критика, 2011. 556 с.
4. Борисенко В. Курс української історії. Київ, 1997.
5. Винокур О., Трубочанінов С. Давня і середньовічна історія України. Київ, 1995. 6. Головка О.Б. Русь у міжнародному житті Європи IX - X ст. Київ, 1994. 7. Голодомор в Україні: соціально-економічні, політичні, міжнародно-правові аспекти, свідчення очевидців: навчальний посібник / За заг. ред.: Ю. Шаповала, О. Потехіна. Суми, 2018. 225 с.
8. Грицак П. Галицько-Волинська держава. Галич, 1995.
9. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України з додатками та доповненнями / Уклад.: Й.Й. Боряк, В.Ф. Верстюк. Донецьк: БАО, 2006. 736 с.
10. Грушевський М.С. Історія України-Руси. Київ, 1991 – 1998. Т.1 – 10.
11. Даниленко В. М. Україна в 1985-1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ: Інститут історії України, 2018. 278 с. URL: [file:///C:/Users/KRPS/Downloads/0013985%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/KRPS/Downloads/0013985%20(1).pdf)
12. Ісаєвич Я.Д. Братства та їх роль у розвитку української культури XVII – XVIII ст. Київ, 1966.
13. Історія України (навчально-методичний посібник) / В.Б. Атаманенко, М.Б. Близняк, Н.М. Лопатська та ін. Острог, 2009. 205 с.
14. Історія українського козацтва: нариси у двох томах / Редкол: В.А. Смолій (відп. ред.) та ін. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. Т1. 800 с.; 2007. Т.2. 724 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Balushok_Vasyl/Istoriia_ukrainskoho_kozatstva_Narysy_u_dvo_kh_tomakh_Tom_2.pdf
15. Дорошенко Д.І. Нарис історії України. Київ, 1991. Т. 1.

16. Економічна історія України. Історико-економічне дослідження у двох томах / Гол. ред. ради В.М. Литвин. Київ: Ніка-центр, 2011. Т.1.
17. Коваль М. В. Україна в Другій світовій і Великій Вітчизняній війнах (1939-1945 рр.). Київ: Альтернативи, 1999. 336 с. Україна крізь віки. У 15-ти тт. Т. 12
18. Компан О. С. Міста України в другій половині XVII ст. Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. 388 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0000301>
19. Котляр М.Ф., Смолій В.А. Історія в життєписах. Київ, 1994.
20. Кульчицький С. Помаранчева революція. Київ: Генеза, 2005. 368 с.
21. Леп'явко С. Козацькі війни кінця XVI ст. в Україні. Чернігів, 1996.
22. Магочій П.-Р. Україна. Історія її земель та народів. Ужгород: Вид-во В. Падяка, 2012. 794 с.
23. Мицько І.З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія. Київ, 1990
24. Нариси воєнно-політичної історії України. Навчальний посібник / Атаманенко В., Близняк М., Войтович Л. та ін. Вид. 2-ге, переробл. і доповн. Острог, 2020. 570 с.
25. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Ключко. Харків, 2016. 496 с. URL:

http://chtyvo.org.ua/authors/Plokhii_Serhii/Brama_Yevropy_Istoriia_Ukrainy_vid_skijskykh_voien_do_nezalezhnosti/

26. Полонська-Василенко Н. Історія України. У двох томах / Н. Полонська-Василенко. Київ: Либідь, 1995. Т. 1: до середини XVII століття. 672 с. / Репринтне видання відтворення видання: Полонська-Василенко Н. Історія України: У 2 т. Мюнхен, 1972 – 1976.
27. Толочко П.П. Київська Русь. Київ, 1996.
28. Яковенко Н.М. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. 2-ге вид., переробл. та розширене Київ: Критика, 2005. 584 с.
29. Яковенко Н.М. Українська шляхта з кінця XIV – до середини XVII століття. Волинь і Центральна Україна. Вид. 2-ге, перегл. і випр. Київ: Критика, 2008. 469 с.
30. Гудзяк Б. Криза і реформа: Київська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії / Перекл. М. Габлевич; Під ред. О. Турія. Львів, 2000. 426 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0009933>

Додаткова:

31. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р.: міфи і реальність. Київ, 1994. 32.
- Баран В.Д., Баран Я. В. Історичні витоки українського народу. Київ, 2005. 33.
- Бойко І. Д. Селянство України в другій половині XVI – першій половині XVII ст. / Відп. ред. К. І. Стецюк. Львів, Вид-во АН УРСР, 1963. 327 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005607>
34. Бойко О.Д. Нариси з новітньої історії України (1985–1991 рр.). Київ, Кондор, 2004. 35.
- Бондаренко С. Роль Народного Руху України в національно-політичному житті українського народу наприкінці 80-х – на початку 90-х років XX століття: сучасний стан та перспектива розвитку. Україна – Європа – Світ. – 2012. – Вип. 9. 36.
- Борисенко В.Й. Курс української історії з найдавніших часів до XX століття. Київ, 1998.
37. Боєчко В. Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: історична перспектива та сучасний етап. Київ, 1997
38. В'ятрович В. М. За лаштунками «Волині-43». Невідома польсько-українська війна. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2016. 304 с.
39. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. Київ, 1994. 539 с. URL: <http://litopys.org.ua/holob/hol.htm>
40. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX- XX століття. Київ, 2000. 356с.
41. Гуржій О. Українська козацька держава в другій половині XVII – XVIII ст.: кордони,

- населення, право. Київ, 1996.
42. Даниленко В.М. Україна 1989 – 1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2018. 278 с.
43. Даниленко В. Україна напередодні відновлення незалежності: соціальна криза. Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика. 2017. Вип. 22. URL: file:///C:/Users/KRPS/Downloads/Uxxs_2017_22_2.pdf
44. Дейвіс Н. Боже ігрище. Історія Польщі / перекл. з англ. П. Таращук. Київ, 2008. 45. Дорошенко Д.І. Гетьман Петро Дорошенко: Огляд його життя і політичної діяльності. Нью-Йорк. 1985.
46. Захаров Б. Нарис історії дисидентського руху в Україні (1956-1987). Харків: Фоліо, 2003. 144 с.
47. Єльніков М. Золотоординські часи на українських землях. Київ, 2008. 48. Історія України: Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. Київ: Наук. думка, 2013. 1056 с. 49. Історія українського війська. Львів, 1992.
50. Касьянов Г. Розрита могила: Голод 1932-1933 років у політиці, пам'яті та історії (1980-ті – 2000-ні). Харків: Фоліо, 2019. 298 с.
51. Касьянов Г. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії. Київ: Наш час, 2008.

6

52. Кобилецький М. Магдебурзьке право в Україні (XVI – перша половина XIX ст.): Історико-правове дослідження. Львів, 2008.
53. Ковальчук М. Битва двох революцій: Перша війна Української Народної Республіки з Радянської Росією. 1917–1918 рр. Київ: ВД Стілоос, 2015. Т. 1. 608 с. 54. Когут З. Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини 1760–1830. К., 1996
55. Конквест Р. Жнива скорботи. Радянська колективізація і голодомор. Київ, 1993. 56. Конституція Пилипа Орлика: оригінал та його історія / Підг. О. Вовк // *Архіви України*. 2010. Вип. 3 – 4. С. 145 – 166.
57. Крикун М. Кордони воєводства Правобережної України у XVI–XVIII століттях / Авториз. пер. з рос. А. Ясіновський. Львів: Вид-во Львівської політехніки 2016. 304 с. 58. Кромм М. Меж Русью и Литвой: западнорусские земли в системе русско-литовских отношений конца XV – первой половины XVI века. Москва, 1995.
59. Кульчицький С., Міщенко М. Україна на порозі об'єднаної Європи. Київ, Центр Разумкова, 2018. URL: <https://www.academia.edu/36484537/%D0%A1.%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%8>
60. Кульчицький С.В. Голодомор 1933 року очима Енн Епплбом (2) // *День*. 2017. № 217–218. 30 листопада. URL: <https://dt.ua/HISTORY/golodomor-1933-mifi-i-realist-269547.html>
61. Кульчицький С.В. Опір селянства суцільній колективізації. Український історичний журнал. 2004. № 2. С. 31-50. URL: <http://history.org.ua/JournALL/journal/2004/2/3.pdf>
- Кульчицький С. Сталінська диктатура в період другого комуністичного штурму (1929–1938 рр.). Проблеми історії України: факти, судження пошуки. 2012. 21. С. 118-134 URL: http://history.org.ua/JournALL/pro/pro_2012_21/8.pdf
63. Кульчицький С. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.). Київ, 1999. Т. 11. 335 с. 64. Кульчицький С. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі: У 3 кн. Київ: Темпора, 2013. Кн. 1. 504 с.; Кн. 2. 628 с.; Кн.3. 388 с. 65. Лазарович М. Російсько-українська війна (2014-2017 роки): короткий нарис. Івано Франківськ: Лілея-НВ, 2017. 240 с.
66. Лановик Б.Д. та ін. Економічна історія України: Підручник. Київ, 2004. 456 с. 67. Лисенко О.Є. Підсумки Другої світової війни та Україна // *Український історичний журнал*. 2005. № 6. С. 128-138. URL: http://resource.history.org.ua/publ/journal_2005_6_128
68. Лисенко О. Є. Церковне життя в Україні 1943 – 1946. Київ: Ін-т історії України НАН України, 1998. 403 с.

69. Литвин В., Мордвінцев В., Слюсаренко А. Історія України: навч. посібник. Київ, 2008. 957с.
70. Литвин В. Україна: утвердження незалежної і суверенної держави (1991–2004). Київ, 2005
71. Магда Е. Гибридная агрессия России: уроки для Европы. Київ: КАЛАМАР, 2017. 284 с.
72. Майдан. Пряма мова. Книга 1: Розшифр., упоряд. та прим. О. Ю. Чебанюк, О. Ю. Ковальової. Київ: Національний музей Революції Гідності, 2019. 448 с.
73. Майдан. Свідчення. Допомога постраждалим. Міжнародна солідарність / За ред.: Л. Фінберга та ін. Авт. кол.: О. Андреева, І. Берлянд, Т. Хорунжа, Л. Фінберг (керівник). Київ: Дух і Літера, 2018. 816 с.
74. Мицик Ю., Бажан О., Власов В. Історія України. Київ, 2008. 592с.
75. Мірущенко О. Економічний розвиток Запорозьких Вольностей періоду Нової Січі. Київ, 2015. 216 с.
76. Оглоблин О. Гетьман Іван Мазепа та його доба. Київ; Львів; Нью-Йорк; Париж, 2001. 461с.

7

77. Острозька академія: історія та сучасність культурно-освітнього осередку. Енциклопедичне видання / За ред.. І. Пасічника, П. Кралука, Д. Шевчука та ін. Вид. 3-є, доп. і переробл. Острог: Вид-во Острозька академія, 2019.
78. Патриляк І. К., Боровик М.А. Україна в роки Другої світової війни: спроба нового концептуального погляду. Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2010. 590 с.
79. Перепелиця Г. М. Україна – Росія: війна в умовах співіснування. Київ: Видавничий дім Стило, 2017. 880 с.
80. Перша світова війна: історичні долі держав і народів (до 100-річчя від початку Першої світової війни): збірник наукових праць / Ред. кол.: Кудряченко А. І. (заг. ред.), Солошенко В. В., Врадій О. С. та ін. Київ: ДУ Інститут всесвітньої історії НАН України, 2015. 352 с.
81. Плохій С. Козацький міф. Історія та націєтворення в епоху імперій / Авториз. пер. з англ. М. Климчука. Київ: Laugus, 2015. 400 с.
82. Плохій С. Чорнобиль. Історія ядерної катастрофи. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019.
83. Плохій С. Ялта Ціна Миру. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. URL: http://shron3.chtyvo.org.ua/Plokhii_Serhii/Yalta_Tsina_myru.pdf
84. Пушук І. А. Волиняни про "Волинь-43": Українська пам'ять про польську експансію на український північний захід у 1938-1944 рр.: усноісторичний аспект. Волинська область, Рівненська область. Південна Волинь (Кременеччина), Берестійщина, Підляшшя, Холмщина. Луцьк, 2017. 1064 с.
85. Пінак Є., Чмир М. Військо Української революції 1917-1921 років / Під заг. ред. К. Галушка. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2017. 432 с.
86. Реєнт О. Україна в Першій світовій війні: сучасні науково-методологічні акценти // *Проблеми історії України: факти, судження, пошуки*. 2007. 16. С. 88-103. URL: http://resource.history.org.ua/publ/pro_2007_16_1_88
87. Рубльов О.С., Реєнт О.П. Українські визвольні змагання 1917 – 1921 рр. Київ, Альтернативи, 1999. 320 с.
88. Смолка А. Пилип Орлик. Конституція 1710 року. Київ, 2007. 104 с.
89. Смольницька М. Горбачовська «перебудова» як офіційний шлях до опанування радянськими громадянами приватної діяльності. Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. Зб. статей / Відп. ред. В.М. Даниленко. Вип. 21. Київ: Інститут історії України НАН України, 2016.
90. Смольницька М.К. На шляху до незалежності // *Економічна історія України: історико економічне дослідження: в 2 т. / Відп. ред. В.А. Смолій*. Київ: НікаЦентр, 2011. Т. 2 91. Смолій В., Степанков В., Горебець В., Чухліб Т. Дипломатія на «межі світу»:

- міжнародні відносини та зовнішня політика Української держави (XVII ст. – 1750-ті рр.). Посібник для університетів. Київ: Вид-во «АМЕННОТЕР» 2016. 320 с. 92. Смолій В. Горбачовська «перебудова»: український контекст (до 30-річчя проголошення курсу. Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. Зб. статей. Вип. спец. / Відп. ред. В.М. Даниленко. Київ: Інститут історії України НАН України, 2016. Вип. 21.
93. Снайдер Т. Криваві землі: Європа поміж Гітлером та Сталіним. Київ: Грані-Т, 2011. 448 с.
94. Солдатенко В. Ф. Проект «Україна». 1917-1920 рр. Постаті. Харків: Фоліо, 2011. 510 с.
95. Стратегічні та фронтові операції на території України у 1943 – 1944 рр. : [колектив. монографія] / В. М. Грицюк, О. Є. Лисенко, Р. І. Пилявець, С. В. Сидоров. Київ, 2015. 508 с.
96. Таїрова-Яковлева Т. Коліївщина: великі ілюзії / Пер. з рос. Т. Кришталовської. Київ: ТОВ Видавництво Кліо, 2019. 256 с

8

97. Чухліб Т. Булава проти скіпетра. Україна у Великій Північній війні 1700 – 1721 років / Відп. ред. О. Гуржій. Київ: Арій, 2019. 352 с.
98. Чухліб Т.В. Шлях до Полтави: Україна і Росія за доби гетьмана Мазепи. Київ: Наш час, 2008. 263 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Chukhlib_Taras/Shliakh_do_Poltavy_Ukraina_i_Rosii_za_doby_hetmana_Mazepu
99. Шлях до незалежності: суспільні настрої в Україні кінця 80-х рр. ХХ ст. Документи і матеріали. До 20-ї річниці незалежності України. Київ: Інститут історії України НАН України, 2011.
100. Шліхта Н. Історія радянського суспільства: Курс лекцій. 2-ге вид., переробл. і доп. Харків: Акта, 2015. 252 с.
101. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Київ, 2006.
102. Яневський Д. Хроніка помаранчевої революції. Харків, 2005. 103. Subtelny O. Domination of Eastern Europe. Native nobilities and foreign Absolutism, 1500–1715. Kingston and Montreal, 1986

VII. Інформаційні ресурси в Інтернет

<http://history.org.ua/>

<http://litopys.org.ua/>

<http://exlibris.org.ua/>

<http://www.ipiend.gov.ua/>

<https://heritage.oa.edu.ua/>

VIII Політика курсу

Особливості вивчення навчальної дисципліни за допомогою технологій дистанційного навчання. У випадку переходу на дистанційне навчання згідно з рішенням вченої ради університету, яке затверджує та вводить в дію ректор НаУОА відповідним наказом, навчальні заняття відбуваються у синхронному режимі відповідно до розкладу із використанням технологій дистанційного навчання. Засобом зв'язку є Google Meet. Для формування матеріалів, завдань, контрольних заходів використовується ІС Moodle. Індивідуальні дослідницькі завдання надсилаються на електронну скриньку викладача до завершення встановлених термінів виконання. Студентам забезпечується доступ до навчальних, методичних матеріалів у системі ІС Moodle та можливість використання рекомендованих джерел та літератури в Moodle та системі Litpro.

Відвідування занять – це важлива частина навчального процесу, що є обов'язковою. Пропуски занять відпрацьовуються в установленому порядку шляхом виконання індивідуальних самостійних завдань.

Дотримання термінів виконання завдань є важливою складовою політики курсу. Усі практичні заняття, здача індивідуального завдання, перескладання пропусків має відбуватися у встановленому

порядку та з дотриманням дедлайнів. Після завершення дедлайнів будь-які роботи не приймаються. Передачі пропущених із поважних причин занять не приймаються після екзамену.

ІХ. Політика доброчесності

Викладач та слухач цього курсу, як очікується, повинні дотримуватися Кодексу академічної доброчесності університету. Будь-яка робота, подана здобувачем протягом курсу, має бути його власною, самостійною, оригінальною роботою. Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів. Якщо буде виявлено ознаки плагіату або іншої недобросовісної академічної поведінки, то студент буде позбавлений можливості отримати передбачені бали за завдання. Не публікувати у відкритому доступі відповіді на запитання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань здобувачів.

Під час фінальних видів контролю необхідно працювати самостійно. Не дозволяється говорити або обговорювати, а також не можна копіювати документи, використовувати електронні засоби отримання інформації. Порушення академічної доброчесності під час виконання контрольних завдань призведе до втрати балів або вживання заходів, які передбачені Кодексом академічної

9

доброчесності НаУОА. [Під час реєстрації на цей курс Ви погодились виконувати пункти Кодексу академічної доброчесності університету]².

²Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Острозька академія» /
https://www.oa.edu.ua/ua/info/kodeks_akademichnoj_dobrochesnosti